

MICHAL LAJCHA

TRAGÉDIA CELIBÁTU MŔTVA MANŽELKA

POPULÁRNA VERZIA

TRAGÉDIA CELIBÁTU
MŔTVA MANŽELKA

POPULÁRNA VERZIA

MICHAL LAJCHA

**TRAGÉDIA CELIBÁTU
MŔTVA MANŽELKA**

POPULÁRNA VERZIA

Kľak
2018

Obrázok na obálke:

*Rímskokatolícky kňaz-vdovec, vysvätený až po smrti
svojej manželky, trúchliaci nad jej hrobom.*

Tragédia celibátu – mŕtva manželka. Populárna verzia

© Michal Lajcha 2018

Autori obrázkov:

© Mark Colvin (13)

© Laura Kordíková (predná strana obálky, 18, 22)

© Iryna Liashenko (zadná strana obálky)

© Michal Miklovič (7, 9, 10, 11, 14, 15, 23, 34)

© Andrei Pop (26)

© Stanislav Remeselník – Stenlly (5, 6, 27, 28, 36, 37, 39, 40)

© Gabriela Stančík (4, 8)

© Martin Sipták – Artin (16, 21, 25, 33)

© M. Š. (2, 12, 17, 20)

© Martin Šafárik (3)

© Martin Tér (19)

© Z. K. (1, 24, 38)

Ikona YouTube je obchodnou značkou firmy Google.

Všetky práva vyhradené. Akýmkoľvek spôsobom kopírovať toto dielo alebo jeho časť bez súhlasu autora je trestné podľa platných právnych predpisov.

ISBN 978-80-570-0391-5

Venované ženatým rímskokatolíkom,
ktorí majú poznanie a túžbu prijať sviatosť kňazstva
a cítia povolanie budovať Božie kráľovstvo ako kňazi
v spolupráci so svojimi manželkami, a ich manželkám.

Ježiš mu odvetil:

„Ty si učiteľ Izraela a toto nevieš?“

(Jn 3, 10)

OBSAH

Úvod 1 – „proti“ – „tvrdý a pohoršlivý“	16
Úprimná deformácia	16
Neporovnávajme jabĺčka s hruškami	21
Démonizácia citu a negativizácia tela u beňovcov	21
„Čo vás do nášho celibátu!“	22
Mýtus 1: Slúžiť Bohu s nerozdeleným srdcom	22
Mýtus 2: Celibátnik zachraňuje duše vo dne v noci, je vyťaženy nonstop, preto nemôže mať rodinu	22
Mýtus 3: Celibátnik žije v heroickom odriekaní, pričom manžel si užíva	23
Cozeens, Brown, Denzler, Häring: Osvetlenie tmy myšlienkami a prácami teológov a historikov	23
Obradnicke učilište: Teologická simplexnosť a absencia kritického myslenia	24
Archetypy súvisiace s monopolizáciou celibátu	25
Lis: „Drž hubu a krok“: buď sa stanete súčasťou systému alebo rozviniete kritické myslenie	28
Ukrižovaný na kríži celibátu	29
Nikto nedá, čo sám nemá	31
Nový oslobodzujúci pohľad	31
Marián Kuffa	31
Teologické „dôvody“ za celibát	31
Eschatologický rozmer	32
Celibát ako dar	32
Neženatý Kristus	33
My sme opustili všetko	33
Nie <i>proti</i> celibátu, ale <i>za</i> svätenie ženatých mužov	34
Unikátna metodológia	35
Vedecká a populárna verzia „Mŕtvej manželky“	35
Upozornenie	36
Úvod 2 – „za“ – pozitívny	39

1 Najskôr smrť manželky	40
Jozef Sliepka	40
Chúďa Anička	41
Dobrá modlitba v zlej situácii	42
Dôvod pre celibát, aký ste ešte nepočuli!	42
Horúca téma	43
Nepochopenie jadra problému	44
Boh má vždy právo povolať človeka	45
Gréckokatolícka cirkev chápe, Rímskokatolícka naďalej diskriminuje	46
Vdovci – vstup povolený	48
Konvertiti sú zvýhodnení	48
Ježiš volal slobodných aj ženatých	49
Dobrá rada novinárom	50
2 Kresťania – žiaci filozofov	52
Kresťanstvo ako malé dieťa	52
Dieťaťku ubližujú, preto sa prispôsobuje, aby prežilo	52
Obrat od hedonizmu k asketizmu	53
Sex v manželstve len pre počatie nového života	54
Vášeň – nepriateľ č. 1	55
Orgazmus = epileptický záchvat	55
Milovanie = krč a trenie brúch a genitálií	56
Telo = hrob duše. Telo = väzenie duše. Telo = jed duše.	56
Negatívna <i>telológia</i>	57
Manželka musela byť pri sexe pasívna	58
Autority kresťanstva trpeli mániou napodobňovania nekresťanov	58
Sex na spôsob robota	59
Zajac poľný je na tom lepšie ako človek	59
3 Manželská intimita ako nečistota	61
Kresťanstvo absorbovalo predkresťanský odvrat od tela	61
Tertulián: Manželstvo je prejavom telesnej slabosti	62

Sirícus: splodiť dieťa = zločin	62
Orgazmický pôrod našťastie nepoznali	63
Odzadu je hriech	64
Ďalšie Burchardove absurdity	64
4 Víťazstvo negatívnej manželskej teológie	66
Preteky kto z koho	67
<i>Univirae</i> – po ovdovení sa už nevydávajú	67
Žiadne „jalové“ styky – Ajax z Gazy	69
Kastrácia olympijských atlétov	70
Kontrola párov v spálni	71
Jedine nový život čiastočne ospravedľňuje rozkošné „prelievanie nečistých sekkrétov“	72
Umelci a historici majú „dlžbu“	72
Manželstvo je vinou	73
Svätými sú aj stehná biskupov a genitálie kňazov	74
Peter Damiani: „Genitálie sú sväté, iba ak sa nepoužívajú.“ Husí krk a husia hlava ako trest	74
Pomsta včiel	74
5 Elitarizmus rímskokatolíckych duchovných	77
Pedofília	77
Provokácia, obídienie systému a svätá arogancia	78
Iný kraj, iný mrav: východná cirkev bola na tom lepšie	78
Rímskokatolícka cirkev sa má čo učiť od Gréckokatolíckej cirkvi	78
Polemika s kardinálom Meisnerom	79
Biskup – muž jednej ženy	81
Cirkev by sa mala ospravedlniť	81
Cirkevné právo: „Manželka = jednoduchá prekážka“	81
Kasta čistých vládne nad nečistými	82
Sex apoštolov nebol pre Krista problémom	82
6 „Rozdelené srdce“ sv. Petra	85
Zhýralé mesto Korint	85
Sviatosť vytvára schizofréniu srdca?	85

Ježišovo konanie má byť pre nás normou	87
Sv. Peter je skutočný muž – ale nie pre všetkých	89
Ženatí pápeži	90
Eucharistický zázrak – ženatý kňaz v hlavnej role	91
Vlastná rodina = prvá farnosť	92
7 Manželské objatie vylučuje Eucharistiu	93
Príklady pozitívnej teológie manželstva	95
Zopár lastovičiek leto neurobí	96
Sv. Hieronym: Manželstvo prekáža modlitbe!	96
Atraktívna vdova Galla	97
Menštruácia v štýle Starého zákona	97
Sex ako nutné zlo – len kvôli potomstvu – žiadna zbytočná rozkoš	98
V oblasti sexuality sme viac ako tisícročie pozadu	98
Významné korekcie pápežov – Ján Pavol II. a František	99
8 Manželstvom pohoršení biskupi v Nicei?	101
Vovedené ženy – agapetky	101
Ako chápať výraz <i>žena, sestra</i> ? (1 Kor 9, 5)	101
Vytesňovanie ženatých kňazov	103
Pravoslávni sú ďaleko pred nami	104
Urážlivé znevažovanie manželskej lásky	104
Manželka môže pohoršovať jedine sektársky ladených katolíkov	105
9 Manželská intimita u cirkevných otcov	106
Tertulián († cca. 220)	106
Origenes († 254)	107
Sv. Cyprián († 258)	107
Sv. Gregor z Nyssy († 394)	108
Sv. Ambróz († 397)	108
Sv. Ján Zlatoústý († 407)	109
Sv. Hieronym († 420)	109
Hieronymova mizogamnosť	111
Mních Malchus a vdova Paula	111

Anjeli vraj súložili s ľudskými dcérami	111
Sv. Augustín († 430)	112
Defraudácia sexuality	112
Tragikomédia Augustínových názorov	113
Augustínova záťaž a hypotéka	115
Moralizujúci cudzoložník	116
Manželstvo je pre Augustína niečo nízke a podradné	116
Formátori kresťanského myslenia	117
Hlavné postavy tvoriace manželskú morálku v Rímskokatolíckej cirkvi	117
10 Manželstvo začína prekážať kňazstvu	119
Clunyský kláštor	119
V živote <i>dezertérov zo sveta</i> nemá manželka miesto	119
Pyšné absolutizovanie vlastnej cesty	119
Blahoslavený legitímne ženatý kňaz	120
Alberga – Zlorečená Jezabel má byť zaživa upálená	120
Obsesia celibátnych klerikov	121
Kto je viac – biskup alebo knieža?	121
Propaganda negativizácie využíva nastavenie verejnosti	122
Identita Starého zákona	122
Sakralizácia moci panovníka a cesta k slobodnému stavu	122
Celibátne duchovenstvo zajedno so šľachtou	124
Manželia Ansfried a Hereswinda a kronikárov „omyl“	124
Svätorečenie Kunigundy – účelové retušovanie historickej pravdy	125
11 Odopieranie sviatosti skupine veriacich	126
Formátovanie rímskokatolíckeho myslenia	126
Ideológia vylúčenia ženatých z kléru vyhovovala aj svetskej moci.	
Majetok musí zostať celistvý. Politika rodov	126
Kresťanstvo sa učilo od konkurencie	127
Cirkev celibátnych mužov umlčala ženatú časť Cirkvi	128
Mašinéria manipulácie: programovanie softvérov	128
Príklady	129

Submisívny, nekritický a poslušný je pre systém vyhovujúci	131
Podobenstvo o Matrice	131
Magistérium tvrdí, že najlepšie Magistérium pre Cirkev je celibátne Magistérium	133
Vzorom má byť Ježišovo konanie	134
Podobenstvo o robotníkoch vo vinici	134
Prestaňme tancovať okolo zlatého teľaťa	135
12 Náčrt aplikácií	136
Návrat k počiatkom	136
Komplementarita pohlaví alebo výsmech Knihe Genezis	136
Všeobecná Cirkev má ochraňovať zdravú pluralitu	137
Ekumenická perspektíva	137
Gender	138
Kňaz – prostredník medzi Bohom a ľuďmi	138
Stigmatizujúci film Most	138
Kňaz – duchovný sprievodca a svedník	140
Prázdne fary	140
Pastorácia	141
Nová evanjelizácia	141
Ak nebudú deti, nebudú ani kňazi	142
Génus ženy	142
Samorast rastie krivo alebo zakrpatieva	143
Sloboda?	144
Tabu	146
Prekrútené posolstvo	146
Vybočiť z vychodených koľají	147
Dezertérom	149
Z lásky k Cirkvi, nie proti Cirkvi	149
Záver 1	151
Záver 2	153
Nie sme naivní	153

„Mŕtva manželka“ je nezištný projekt	154
Dodatok Petra Luciana Baláža, spoluautora vedeckej štúdie	
<i>Tragédie celibátu – mrtvá manželka</i>	155
Bibliografia	159
Obrázková príloha	160
Video príloha	165

Vraj je tento úvod napísaný pravdivo, ale príliš tvrdo, príliš „na rovinu“, príliš negatívne... Vraj to „bojovanie proti“ ľuď pohorší... „Mnohí všetko s Cirkvou súvisiace vnímajú ako sväté. Odsúdia ťa a pomyslia si, že si blázon. Viem, že je to pravda, ale aby to ľuď nepohoršilo. Človek, ktorý sa až tak o vnútrocirkevné dianie nezaujíma a prečíta si tento úvod, môže byť v šoku a pomyslí si, že ty si to nezvládol, tak píšeš, ako je všetko zlé. Tvoji kritici si povedia: ‚doteraz to fungovalo.‘“ Vraj tento úvod vyznieva ako moja osobná krivda, ktorou spôsobím viac škody ako osohu. Vraj je táto kniha liečením vlastných zranení, zakrývaním osobných problémov a vlastnej hriechnosti.

Moje odpovede:

1. Šoky sú aj terapeutické.
2. Pravda oslobodzuje, hovorí Kristus, ktorý je pravda sama. Často je poznávacím znakom pravdy, že sa nepočúva ľahko. Poznanie bolí, ale je to užitočná a zdravá bolesť. *Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodného Syna, aby nezahynul nik, kto v neho verí, ale mal večný život* (Jn 3, 16). Za túto pravdu, za toto poznanie, za túto informáciu bolo treba zomrieť.
3. Typicky cirkevný postoj – v mene nepohoršenia zametať pod koberec. „Nerieš, aby si nepohoršil.“ Hnisavú ranu citlivo, diplomaticky, decentne pofúkať a zvonku prelepiť leukoplastom. Farizejská fasáda, len nech hnis vnútri nepohoršuje. Odstraňovanie hnisu je vždy bolestivé. (Dlho sa takto Cirkev stavala aj k pedofilným zločinom vlastných klerikov, čo spôsobilo ešte väčšie škody a stratu dôvery.)
4. Byť bláznom kvôli pravde? To mi stojí zato!
5. Donekonečna prihliadať na tých, ktorí by sa mohli pohoršiť, môže znamenať kvôli farizejstvu stratiť uvedomelých.
6. Áno, zlyhanie, ale poukazujúce na zlyhanie systému.
7. Verím, že po prečítaní tejto knihy bude čitateľovi jasné, že nejde iba o subjektívnu, individuálnu, osobnú rovinu. Práve naopak. Ide o problém celosvetový, nakoľko je celosvetová Katolícka cirkev.

Môj návrh:

Ak si predsa myslíš, že negatívny, tvrdý a škandalózný úvod na spôsob „vykopanej vojnovnej sekery“ by ti viac uškodil ako pomohol, pokojne ho preskoč. Napísal som kvôli tebe dva úvody. Prečítaj si len ten druhý – pozitívny.

ÚVOD 1 – „PROTI“ – „TVRDÝ A POHORŠLIVÝ“

Osobný príbeh autora ako kontext a vovedenie do problematiky svätenia ženatých mužov za kňazov v Rímskokatolíckej cirkvi

Jedno latinské príslovie hovorí: *Habent sua fata libelli* – Aj knihy majú svoje osudy. Teologická problematika svätenia ženatých mužov za kňazov v Rímskokatolíckej cirkvi je prepletená s mojím osobným príbehom. Napriek tomu, že ide o objektívny problém celosvetovej Katolíckej cirkvi, a nie o „citové výlevy“ jednotlivca, kontext vzniku tejto publikácie by mohol pomôcť lepšie pochopiť problematiku svätenia ženatých.

Obrázok 1 Celibátna formácia – zlatá klietka

Úprimná deformácia

Celibát som slúbil ako 24-ročný pri diakonskej vysviacke, kňazom som sa stal o rok neskôr. Išiel som do toho maximálne autenticky a úprimne, s plným presvedčením a odhodlaním, že celibát sa nielenže dá zvládnuť, ale že je to aj „lepšie“.¹ Veď ma šesť rokov „formovali“ predstavení v kňazskom seminári, ako aj vyučujúci na Rímskokatolíckej cyrilometodskej bohosloveckej fakulte Univerzity Komenského. Dnes viem, že to bola skôr deformácia.² S aktuálnym

1 Odkaz na problematiku Prvého listu Korintánom (7, 38), ktorým zástancovia monopolu celibátu argumentujú a ktorému sa tiež publikácia venuje. Tiež pozri Mt 19, 12.

2 Bez najmenšej pochybnosti: všetko a každý robil in *bona fide*. Neslobodno nikomu pripisovať zlé úmysly alebo cieľavedomé deformovanie. Išlo skôr o nevedomosť. Po prvé, nikto nedá, čo sám nemá. Po druhé, ryba smrdí od hlavy. Samozrejme, nemôžeme

poznaním, ľútosťou a bolesťou musím skonštatovať: priam *brainwashing* (vymývanie mozgov)³. Podávanie kontroverznej problematiky celibátu bolo účelové, jednostranné, tendenčné a manipulatívne.

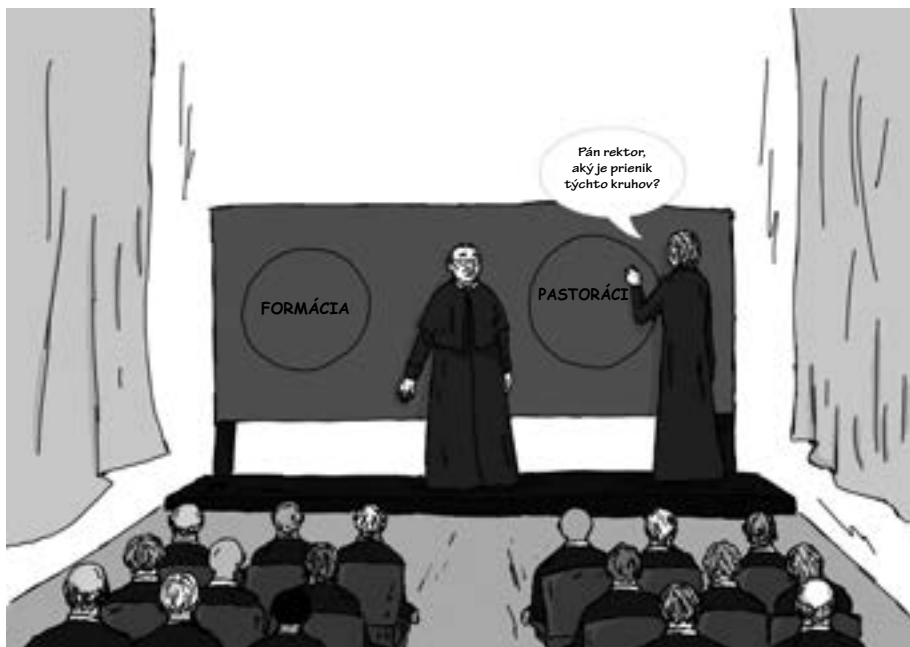
Všetko vychádzalo z tézy *koho Boh volá ku kňazstvu, toho povoláva aj k celibátu*. Ak máš povolanie ku kňazstvu, povolanie k celibátu ti Boh dá automaticky. Je to predsa nerozlučne späté. Povolanie ku kňazstvu je podmienené celibátom. Skrátka a jasne, ak chceš byť kňazom Rímskokatolíckej cirkvi, v balíčku máš aj celibát, bez toho to nejde. O. K. Keď máte devätnásť, zožeriete všeličo. Spomínam si, ako som na istej besede s nami – nastávajúcimi prvkami, v aule kňazského seminára poukázal na otázku celibátu, že to bude problém, ktorého sa obávam. Aj tak bolo. Bez búrok, kľukatostí to nešlo: každé skúškové (obdobie) som mal problém: buď vnútorný (bol som zalúbený) alebo vonkajší (ja som kňazom chcel byť, ale predstavení mi chceli štúdium prerušiť). Stále som trčal z radu, čo bol pre tamajších formátorov problém. Prechádzal som s odretými ušami. Problémom nebola intelektuálna stránka, ale stanovená disciplína. Spomínam si na jedno ročníkové rozjímanie v lateránskej kaplnke, kde som so sebe vlastnou úprimnosťou a autentickosťou obhajoval celibát: Daj sa mu (Bohu) celý! Keď, tak poriadne! Chúďa manželka kňaza! Manželkou kňaza by som byť nechcel! Komu by kňaz-manžel patril? Manželke? Bohu? Farnosti? Cirkvi? Pol na pol? Počas prednášania týchto myšlienok mi skočil do reči spolužiak, už sa nedokázal ovládnuť: „Toto nie je ročníkové rozjímanie, ale „názorové resumé.“ To sa ma pochopiteľne dotklo. Spolužiak Števo mal však kamaráta kňaza – ženatého gréckokatolíka, a preto problematiku vnímal inak. Pochopiteľne, mojimi úvahami v rámci ročníkového rozjímania sa cítil dotknutý, veď jeho známy žije autenticky aj povolanie kňaza, aj manžela a otca. Naš spor spočíval vlastne v tom, či ženatý kňaz je horším kňazom ako celibátny kňaz.

Kňazský seminár dostal všelijaké slangové prezývky: skleník, inkubátor, ústav, zlatá klieťka, ulita... O všetko bolo postarané, mali sme sa ako vo vatičke, problém bol, že bolo postarané nielen o pohodlie, ale aj o zmýšľanie. Nedajbože myslieť inak, ako bol nastavený systém.

Na jednej rektorskej konferencii (pravidelné stretnutia predstavených s bohoslovcami) som pánu rektorovi položil otázku, na ktorú mi nik z kompetentných dodnes neodpovedal. Na kraj veľkej tabule som kriedou nakreslil kruh, dovnútra napísal „formácia“. Potom som na druhom konci obrovskej tabule nakreslil ďalší kruh s nápisom „pastorácia“. Otázka na hlavného

očakávať, že kňazský seminár bude bohoslovcov vychovávať v intenciách knihy *Tragédie celibátu – mŕtvá manželka*, keď monopolizáciu celibátu zastáva Vatikán.

3 Tvrdou rétorikou poukazujeme jedine na problematiku celibátu, resp. svätenia ženatých mužov. Extrémne vyjadrenia neslobodno interpretovať komplexne, či prenášať na iné témy.

Obrázok 2

Prienik medzi formáciou a pastoráciou = prázdna množina

zodpovedného za formáciu kňazov znela: Aký je prienik týchto kruhov? Nie je to náhodou niečo blízke prázdnej množine? Kruté! Formácia pripravuje budúcich kňazov pre pastoráciu, ale bez prieniku!

Pamätnú sa stala veta istého šiestaka-diakona: „Seminár ťa pripraví na život v seminári.“ Jednoducho životný štýl šiestich formačných rokov v seminári nemal takmer nič spoločné s rokmi kňazskej reality. Azda najočividnejší rozpor bol v problematike vzťahu k žene ako takej. Izolácia pred „nástrahami“ nežnejšieho pohlavia. Formácia spočívala okrem iného vo vytesnení žien zo života budúceho kňaza. Ak prišla nejakému bohoslovcovi nejaká atraktívna návšteva, bol to zážitok pre viacerých, veď chlapeci ženu nevideli už poriadne dlho. Bohoslovca treba pred ženami izolovať, veď krehké povolanie, ktoré máme *v hlinených nádobách* (2 Kor 4, 7), musíme chrániť a nie ho vystavovať nebezpečenstvu. Nevie, nakoľko si vieš, ctený čitateľ, predstaviť komunitný život pod jednou strechou. Obrovský komplex – kostol, kaplnky, jedáleň, kuchyňa, ubytovanie, knižnica, študovne, učebne, triedy, posilňovňa, telocvičňa – všetko v jednej budove. Či sa modlíš, či spíš, či ješ, či študuješ, či športuješ, či pracuješ, či relaxuješ – vôbec nie je potrebné opustiť areál, všetko je zabezpečené. Ak mám akýkoľvek problém, v duchu hesla „podelená bolesť, polovičná bolesť“, zájdem

za najlepším priateľom, ktorý býva prinajhoršom o poschodie vyššie, niekedy na tej istej chodbe, niekedy hneď vedľa. Keď má chlapec od Najvyššieho povolanie ku kňazstvu, úprimne sa snaží na sebe pracovať a kráčať smerom k dosiahnutiu kňazstva, žije v komunite s pevným programom, kde má absolútne všetko nalinajkované (za deň som musel 15-krát byť povinne v danom čase na danom mieste), ženu nevidí ako je týždeň dlhý (iba vo filme, napr. sme pozerali *Rabin, kňaz a krásna blondína/ Keeping the Faith, USA 2000*) a nájde si v tomto systéme svoj štýl, nájde si záujmy, veci, čo ho naplňajú, spomedzi bohoslovcov si nájde kamošov rovnakej krvnej skupiny (napr. Peter Lucian Baláž, spoluautor ďalej spomínanej knihy *Tragédie celibátu – mrtvá manželka, rozbehol rugby*), plus ideologická „formácia“, účelovo prispôsobená, obmedzená teológia, ktorá vás naučí, že celibát je to jediné možné a jediné správne, inej cesty ku kňazstvu niet... – toto všetko sú okolnosti, ktoré spôsobia, že „idete do toho“. Sebakriticky a s ľútosťou musím priznať, že v súvislosti s rozhodnutím byť kňazom sa objavila v mojom srdci aj hriechna elitárska tendencia „ja som niečo viac, nebudem patriť žiadnej žene“. Dnes to už viem pomenovať: budem členom celibátnej kasty nad obyčajnými laikmi znečistenými užívaním sexuality.

V rámci duchovných obnov, ale aj klasických prednášok som sa tešil na témy o celibáte, témy ako *kňaz a žena* a pod., ale to fakt len v prvých rokoch. Neskôr som pochopil starších bohoslovcov, ktorí boli už unavení a ohŕňali nad témou nosom, radšej by prijali inú tému. Čo už nám len iné povedia, ako o službe Bohu s nerozdeleným srdcom, o predznamenávaní budúceho veku! Celý život si má človek odriekať nielen manželský a rodinný život, ale aj ľudskú blízkosť, hlboká existenciálna SAMOTA sa stane niečím neodmysliteľným a ešte vám povedia, že poukazujete na to, ako bude v nebi! Ak je celibát znamením neba, tak ďakujem pekne, to ja radšej budem na zemi! Nie, celibát nemá s nebom nič spoločné. NIČ! V nebi je spoločenstvo, žiadna samota, žiadna izolácia, žiadna schizofrénia, žiadne herectvo.

Druhú polovicu štúdia sa mi už žilo v seminári celkom pohodlne. Domov sme chodili na Vianoce, na Veľkú noc, na otočku na Dušičky a samozrejme na letné prázdniny, aj tie boli prešpikované povinnosťami zo seminára, takže nepretržitého voľna bolo veľmi málo. Šťastný rok bol, keď boli voľby – aj vtedy sa dalo ísť na otočku domov a pričuchnúť k realite. Krv sme chodili darovať primárne kvôli tomu, aby sme mali predĺženú vychádzku. Počas seminárneho pobytu ma poriadne rozčúlilo zrušenie semestrálnych prázdnin. Rozhorčenie umocnila celibátna logika formátorov, resp. vedenia diecézy: Kňazi sa nám ženía, bohoslovci odchádzajú. Niečo s tým musíme robiť! Najskôr sa však zaľúbia. Kde sa zaľúbia? No, v seminári nie, jedine na prázdninách. Aby sa kňazi neženili, zrušíme prázdniny! Toto bola reakcia na častý odchod kňazov. Slabo ich formujeme k celibátu, lebo majú veľa prázdnin a prázdniny sú pre povolanie

nebezpečné.

Potom vás vysvätia, ocitnete sa v úplne inej realite, ako ste žili od 19 do 25 rokov. Slobody a voľnosti máte neporovnateľne viac, človek je sám sebe pánom, obklopený nežnejším pohlavím, či v kostole, či mimo neho, či na fare, či mimo nej. Kamoš, ktorý býval šesť rokov na vedľajšej izbe, je teraz 100 km od vás. Komunita sa rozpadla. Čím je človek starší, tým menej ho naplňajú plytké vzťahy. Hľadá hĺbku. Migruje po diecéze podľa vôle biskupa, ktorému sľúbil poslušnosť. Medziľudské vzťahy podľa Pavlovho „pre všetkých som sa stal všetkým“ rozvíja podľa aktuálneho menovacieho dekrétu, inde ich drasticky a násilne „sekne“. Formácia-neformácia, v takýchto podmienkach pomerne rýchlo a pomerne jednoznačne prídete k presvedčeniu, že celibát je pre vás nezmysel (žiadny dar, ale nezmyselná obeta), vyjadrené objektívne: Mal by byť dobrovoľný ako u gréckokatolíkov.

Úplne inak rozmýšľa 25-ročný novokňaz po 6-ročnej „formácii“ ako 34-ročný kňaz po 9 rokoch v pastorácii. Úplne inak sa pozerá na otcovstvo po vysviacke ako po tridsiatke. Mnou osobne zatriaslo, keď sa mladšiemu bratovi narodilo prvé dieťa, vtedy som zistil, že nie som až tak nad vecou a že ani šesťročnej formácii sa nepodarilo prirodzenosť vytesniť.

Pre istého spolukaplána bol odchod z kňazstva jeho princípála (s ktorým žil a pracoval na jednej fare) zarážajúci. „V seminári nám do hláv tlačili: ‚Čím lepší duchovný život, tým menšie problémy s celibátom. Zanedbaný vzťah s Bohom znamená problémy v celibáte.‘ Také hlúposti nech mi už nik ani len nespomenie! Jano každé ráno rozjímal, adoroval, v kostole sa každý deň modlil breviár, dokonca vraj hľadal Božiu vôľu a z kňazstva odišiel aj tak.“

Bizarné bolo sledovať priam kopernikový obrat seba samého v otázke celibátu. Pár rokov mimo zlatej klietky a z obhajcu celibátu z bohosloveckých rokov sa stal zarytý odporca, resp. zástanca dobrovoľného celibátu. Sloganom sa mi stalo súkromné vyjadrenie istej vysoko postavenej osoby v našej Banskobystrickej diecéze: „Celibát je najväčší podvod Katolíckej cirkvi a zločin na človeku.“ Na osvojenie si takéhoto radikalizmu stačilo nadýchať sa reality pastorácie. Stačilo, že na životnej ceste sa objavil *ženský génus* (Ján Pavol II.: enc. *Mulieris dignitatem*).

Témy súvisiace s manželstvom a rodinou, s ľudskou láskou a sexualitou mi boli blízke už počas štúdia. Téma diplomovky: *Snubný vzťah muža a ženy ako cesta poznávania Boha podľa Jána Pavla II.* Slávne revolučné *Katechézy o ľudskej láske* som hltal, avšak 4. cyklus *Kresťanské panenstvo* mi neskôr začal robiť ťažkosti. Teológia celibátu Jána Pavla II. je podľa mňa rozpor s jeho vlastným učením o sexualite, ktorý mi dodnes nikto nevysvetlil.